

Jaarverslag PCI Parochie Sint Eusebius 2024

1-Vooraf

Het jaarverslag van de Parochiële Caritasinstelling van de parochie Sint Eusebius beschrijft de stand van zaken en de activiteiten die ondernomen zijn in het afgelopen jaar, 2024. Ook dient het als een presentatie aan belangstellenden en belanghebbenden. De PCI wil breed samenwerken en staat open voor contacten, die kunnen helpen met het verwezenlijken van haar doel: bestrijding van en tegengaan van armoede.

In het verslag komen een aantal afkortingen voor. We kiezen er in veel gevallen voor om die als zodanig te gebruiken. We geven vooraf hier de betekenis:

PCI: Parochiële Caritasinstelling

DIANA: Diaconaal Netwerk Armoedebestrijding (in de gemeenten Rheden en Rozendaal)

DKCI: Diocesane Kerkelijke Caritasinstelling

OKO: Overleg Kerken en Overheid

SODBA: Stedelijk Oecumenisch Diaconaal Beraad Arnhem

STMG: Stichting Thuiszorg Midden Gelderland

STRAK: is de voormalige stichting Vrouwen en de Bijstand

SUN: Stichting Urgente Noden

2-De organisatie

2.1-werkgebied

De PCI werkt binnen het gebied van de Rooms-katholieke parochie Sint Eusebius. Het gebied beslaat de burgerlijke gemeenten Arnhem, Rheden en Rozendaal. De PCI werkt samen met de parochie en de doelstellingen van de PCI zijn in lijn met de doelstellingen van de parochie, maar de PCI heeft een eigen organisatie. De financiën van de PCI zijn ook gescheiden van die van de parochie. Een deel van de inkomsten van de PCI komt van collectes tijdens de zondagse eredienst in de parochie en de collecte tijdens de diensten met Kerstmis.

2.2-werkgroepen verrichten de kerntaak

De kerntaak van de PCI is het verlenen van noodhulp aan individuele personen of huishoudens. In de praktijk wordt deze taak behartigd door twee werkgroepen. Eén werkgroep is actief voor de gemeente Arnhem en één werkgroep voor de gemeenten Rheden en Rozendaal (werkgroep Veluwezoom). Hulpvragen komen doorgaans telefonisch of digitaal bij de werkgroepen. Deze groepen kunnen zelfstandig de meeste aanvragen behandelen en beslissingen nemen omtrent de hulp die al dan niet geboden wordt. Als het om gecompliceerde aanvragen gaat of als de hulpverlening grotere uitgaven betreft, dan neemt het bestuur een beslissing.

De coördinatoren vormen zich een eerste indruk van de aanvraag. Zij vragen vervolgens twee leden van de werkgroep om de hulpvraag verder te behandelen. De procedure waarmee de hulpvragen worden behandeld, wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig aangepast. Ze vormt immers de leidraad en het handvat om de hulpvraag goed te beoordelen en om recht te doen aan degene die de hulpvraag stelt.

Omdat veel aanvragen voor hulp komen van (professionele) hulpverleners is een goed contact met hen van belang. In het bijzonder geldt dit voor de sociale wijkteams. Naast de wijkteams is er, vaak via de coördinator(en), ook contact met de Dienst Inwonerszaken, , Stichting Welzijn Ouderen, Driestroom, Rijnstad, STMG, SUN Rheden. Vanuit deze organisaties kan worden aangeklopt bij de PCI, maar de PCI kan andersom ook aankloppen voor advies of doorverwijzing. Voor de gemeente Rheden geldt dat ook het Netwerk Informele Ondersteuning Rheden een belangrijke ingang kan zijn voor de PCI-werkgroep en dat vanuit dit netwerk de PCI gemakkelijk bereikbaar kan zijn. De werkgroep had in 2024 ook een aantal malen contact met INCLUSIO, de organisatie die namens de gemeente Rheden onder meer het werk van de wijkteams behartigt.

2.3-bestuur: taak en samenstelling

Het bestuur is voorwaardenscheppend, beheert het werkkapitaal en het vermogen en onderhoudt de externe contacten.

Het (bescheiden) vermogen is via het Vermogensbeheer van het Aartsbisdom Utrecht op verantwoorde wijze belegd en kost in de praktijk betrekkelijk weinig tijd van het bestuur. Het bestuur heeft een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Daarnaast neemt van beide werkgroepen één lid deel aan de bestuursvergadering. In het najaar van 2024 nam Anita Coenraads-Zernitz afscheid van de parochie als pastoraal werkster. Zij was contactpersoon tussen de PCI en het pastoraal team en was beschikbaar voor advies en overleg.

De coördinatoren van de werkgroep Arnhem zijn, vanwege het aantal hulpvragen in Arnhem en vanwege hun specifieke deskundigheid ook als adviseurs aanwezig bij de bestuursvergaderingen.

Het bestuur heeft in 2024 extra werk gemaakt van het streven om de werkgroepen te vernieuwen en uit te breiden. Met drie mensen is intensief gepraat over deelname. Twee ervan haakten om persoonlijke redenen uiteindelijk af. De PCI is blij dat de werkgroep Arnhem versterkt kon worden met één nieuw werkgroepslid.

In 2024 kwam het bestuur 6 keer bijeen. Daarnaast was er een gezellige avond van het bestuur met de werkgroepen, waar ook enkele zakelijke aangelegenheden over en weer gedeeld werden. Ook was er een avond van het bestuur en de werkgroepen waarbij kennis gemaakt werd met de vertrouwenspersoon van de parochie. Zij is gevraagd om tevens als vertrouwenspersoon van de PCI te fungeren. De avond werd ook gebruikt om enkele punten aan de orde te stellen die te maken hebben met gespreksvoering, c.q. bejegening van hulpvragers: hoe kunnen we mensen welwillend benaderen en toch duidelijk 'nee' verkopen als iemand niet in aanmerking komt voor ondersteuning door de PCI?

Eén bestuurslid en één van de coördinatoren waren aanwezig bij een zgn. inspiratiedag voor caritasinstellingen, die door het bisdom georganiseerd was.

Gedurende het gehele jaar was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Maarten Smits, voorzitter

Clemens Zewald, secretaris

Janny Siemelink-Scholten, penningmeester

Björn Ramakers, bestuurslid; lid van de werkgroep Arnhem

Paul Hendriksen nam als lid van de werkgroep Veluwezoom deel aan de vergaderingen.

Adviseurs waren: Jan van Rekum en Lia Verborg, coördinatoren van de werkgroep Arnhem.

3-Ontwikkelingen

In 2024 zette de daling van het aantal individuele hulpvragen nog in lichte mate door. Het bestuur meende er goed aan te doen om de naamsbekendheid en de bereikbaarheid van de PCI goed onder de loop te nemen en de ideeën om actie hierop te ondernemen door te zetten. Een discussie hierover en acties werden voorbereid. Een en ander zal in 2025 zijn beslag krijgen.

4-Plaatsbepaling

4.1-armoede heeft veel kanten

Afgelopen jaar verscheen het boek “Armoede uitgelegd aan mensen met geld” van Tim ’s Jongers. De schrijver, een ervaringsdeskundige op het gebied van opgroeien met armoede, maakt duidelijk dat armoede niet eenduidig een kwestie is van te weinig geld hebben om rond te komen. Ook is het niet zo dat armoede veroorzaakt wordt door het simpele feit dat mensen de tering niet naar de nering zouden kunnen zetten. Armoede is breder en dieper, zo stelt hij. Er zitten veel kanten aan armoede.

Armoede is breder: als je het over armoede hebt heb je het ook vaak over gebrekkige huisvesting, over gezondheidsproblemen, concentratiestoornissen, over moeite met het volgen van onderwijs, etc.

Armoede is dieper: armoede (en wat daarmee samengaat) bepaalt in hoge mate hoe je in het leven staat, hoe je je kunt verhouden tot anderen, tot de overheid, tot hulpverleners. En die houding waarmee je in het leven staat, gaat echt diep zitten, die verandert niet snel. Dat armoede zo ingrijpend is, maakt dat mensen zich niet gemakkelijk melden met een hulpvraag en die maakt ook dat hulpverleners mensen in armoede niet gemakkelijk in beeld krijgen. Daardoor wordt het probleem dat mensen in armoede niet echt gezien worden door hulpverleners, of door de omgeving, of door beleidsmakers, nog groter dan het van zichzelf al is.

4.2-kerken en armoede

Voor de kerk geldt ook dat armoede maar moeilijk in beeld komt en dat mensen in armoede niet gemakkelijk gezien worden. In het verleden had een kerk, met een heel netwerk aan geestelijken of ambtsdragers (wiens bemoeienis met anderen vaak vanzelfsprekend was) nog enig zicht op hoe het met de mensen ging. Inmiddels is de kerk voor de meeste mensen niet meer een gemeenschap waar men nauw bij betrokken is. Het aantal kerkelijke beroepskrachten is in betrekkelijk korte tijd ook geminimaliseerd.

De parochie Sint Eusebius nam met de jaarwisseling 2024-2025 afscheid van pastoraal werkster Ellie Smeekens, die als buurtpastor veel en nauwe contacten had met mensen in Klarendal en Sint Marten. Met haar afscheid verliest de parochie een antenne voor wat er

leeft bij mensen. Ook was de buurtpastor, die werkte volgens de presentiemethode, een laagdrempelige toegang voor mensen om een (hulp-)vraag te stellen. De buurtpastor schakelde vaak de PCI in.

De PCI had in die zin ook baat bij het buurtpastoraat. Door bemiddeling van de buurtpastor kwamen betrekkelijk veel mensen in beeld.

4.3-Nadenken over de bijdragen van de PCI

De wetenschap hoe armoede bepalend is en hoe beperkend armoede voor het leven is, samen met de constatering dat het kerkelijk landschap veranderd en gekrompen is, vraagt om na te denken over de plek van de PCI, als kerkelijke organisatie met beperkte middelen. Voor de nabije toekomst liggen er een aantal uitdagingen en vragen.

De vraag dient zich aan of de PCI mensen in armoede, met alle kanten van die armoede, echt kan zien en serieus nemen. Is de PCI laagdrempelig genoeg: zijn we goed te vinden, weet men wat men aan ons kan hebben. En als men een beroep op de PCI doet: stellen we de goede vragen, hanteren we de juiste criteria, kunnen we snel hulp blijven verlenen of duidelijk zijn waarom geen hulp geboden kan worden?

Het gaat over vragen naar publiciteit, naamsbekendheid, laagdrempeligheid, houding en werkwijze.

En de vraag dient zich aan of de PCI een bijdrage kan leveren aan het bestrijden van armoede in aanvulling op wat de overheid en de hulpverlenende instanties doen.

In een situatie waarbij de (lokale) overheid haar best doet om de zorg en hulp zo goed mogelijk te verlenen, zal de PCI keer op keer moeten beoordelen waar een bijdrage productief aanvullend kan zijn. Ook het signaleren en doorgeven waar de officiële zorg of hulp tekortschiet kan een belangrijke bijdrage zijn.

Het gaat over vragen naar contacten met overheid en politiek, over samenwerking met partners in armoedebestrijding.

Het bijdragen aan initiatieven van zorginstellingen, van kerken of van particulieren die helpen om mensen uit hun isolement te halen of om hun lasten (even) te verlichten kan ook zinvol zijn. Denk aan het runnen van een inloopgelegenheid, het geven van een kerstpakket aan bepaalde groepen, het verzorgen van maaltijden, een gezellige middag, een vakantieweek, etc. De hulp van de PCI is bij dit soort initiatieven indirect. De beslissing om dergelijke initiatieven te ondersteunen hangt vooral van het antwoord af op de vraag of de mensen in armoede echt in beeld komen bij de ondernomen activiteiten en of de mensen die in beeld zijn inderdaad degenen zijn voor wie de initiatieven bedoeld zijn.

De financiële bijdrage van de PCI aan dergelijke initiatieven en activiteiten is niet structureel en ook qua omvang beperkt. Maar het meedoen, de blijk van solidariteit is mogelijk belangrijk voor de organisaties en voor de mensen voor wie de initiatieven bedoeld zijn.

Het gaat hier over vragen die in het verleden minder aan de orde zijn gekomen en die naast voortdurend maatwerk wellicht ook nieuw beleid vragen: hoe beoordeel je organisaties en wat is zinvol en effectief, als je uiteindelijk maar betrekkelijk bescheiden middelen kunt bijdragen?

5-Geboden hulpverlening

5.1 Noodhulp

Hoofdtak voor de PCI is het verlenen van hulp aan individuen en huishoudens die in financiële nood verkeren en waarin (nog) niet wordt voorzien door de geëigende instellingen of instanties. De hulp moet dus niet structureel zijn en niet gedurende een lang tijd noodzakelijk. Ze moet ook effectief zijn. Degenen die geholpen worden, moeten de acute situatie kunnen doorkomen en er moet een stabiele situatie gevonden kunnen worden waarbij sprake is van een structurele oplossing. Daarbij is het nodig dat degene die de hulp vraagt ook zelf daadwerkelijk mee wil werken aan het oplossen van haar of zijn problemen. Noodhulp kan enige weken bestrijken. In zulke gevallen wordt wel eens 'leefgeld' verstrekt.

In 2024 werd voor een totaal bedrag van € 5684 financiële hulp geboden aan individuen en huishoudens (2023: € 7212, 2022: € 7623, 2021: € 8750). Het totaal aantal hulpvragen bedroeg 44 (2023: 79, 2022: 97, 2021: 99). De meeste hulpvragen komen uit de gemeente Arnhem.

21 huishoudens ontvingen een noodvoedselpakket van de PCI. (2023: 32, 2022: 30, 2021: 20, 2020: 25) Deze voorziening is in het leven geroepen om te kunnen helpen bij acute noodsituaties, waarbij financiële hulpverlening (nog) niet aan de orde kan zijn. In het pakket zit ook een tegoedbon, die besteed kan worden aan levensmiddelen, die vanwege beperkte houdbaarheid niet in het standaardpakket meegenomen kunnen worden. Indien noodzakelijk legt de PCI voor meer structurele voedselhulp contact met de Voedselbank, c.q. regelt de PCI een doorverwijzing.

In de gemeenten Rheden en Rozendaal werden door diaconieën en Caritas 430 kerstpakketten uitgereikt aan mensen met een minimaal inkomen. Dit werd gecoördineerd door de stichting STRAK. In Arnhem werden actie vanuit locaties van de parochie en inloophuizen voor een kerstpakket of paaspakket financieel ondersteund.

Het soort aanvragen wijkt niet af van voorgaande jaren.

De PCI wil speciaal oog hebben voor mensen in financiële problemen boven de 65 jaar, die alleen AOW hebben en misschien nog een klein pensioentje. Hiervoor is zgn. geoormerkt geld beschikbaar. Het is mogelijk om hiervan ook speciale, kleine acties of projectjes te financieren.

5.2 projecten en activiteiten van derden

Het financieel ondersteunen van projecten kan worden gezien als een afgeleide van de kerntaak: het verlenen van noodhulp aan individuen of huishoudens. Projecten worden ondersteund die direct of indirect de verbetering beogen van de groepen mensen, die we ook willen helpen met individuele noodhulp. In 2024 is een bedrag van € 6677 gegeven (2023: € 6759, 2022: € 5819, 2021: € 4666).

Het bestuur heeft een poging gedaan om zicht te krijgen op de projecten en activiteiten in het werkgebied die behoefte zouden kunnen hebben aan extra ondersteuning door de PCI. Aan organisaties die regelmatig ondersteund worden is om een jaarverslag gevraagd. Het idee hierachter is dat ondersteuning van organisaties, c.q. projecten ten behoeve van onze doelgroep in de toekomst mogelijk belangrijker kunnen worden, als subsidie van overheidswege of sponsoring door derden onder druk komt te staan.

6-structureel overleg en samenwerking

Jaarlijks is er overleg met het parochiebestuur, waarin over en weer bijgepraat wordt over de belangrijkste ontwikkelingen en waarbij gekeken wordt wat we voor elkaar kunnen betekenen. Dit gesprek vond ook in 2024 plaats, in het najaar, zoals gebruikelijk.

Binnen het Stedelijk Oecumenisch Diaconaal Beraad Arnhem werkt de PCI samen met de Vincentiusvereniging Arnhem en verschillende diaconale organisaties van Protestantse kerken. Deze samenwerking is van waarde, om gezamenlijk op te kunnen trekken in het aan de orde stellen van bepaalde thema's.

Voorts is het zo dat hulpaanvragen die het bedrag van € 500 te boven gaan in het SODBA-overleg kunnen worden besproken met de vraag of de 'kosten' gedeeld kunnen worden.

Naast het delen van de lasten, helpen we elkaar met het inwinnen van informatie, beschikbaar stellen van deskundigheid, e.d. We voorkomen er ook mee dat hulpvragers van de ene naar de andere caritatieve instelling gaan (shoppen) en tenslotte houden we elkaar op de hoogte van interne ontwikkelingen, voor zover van belang.

In het Overleg Kerken en Overheid (Arnhem) ontmoeten kerken en diaconale instellingen de gemeentelijke overheid rond het thema armoede, bestaansonzekerheid, zorg voor kwetsbare burgers. Op de website www.okoarnhem.nl staat van alle aangesloten kerken en instellingen het hulpaanbod vermeld. De website van de sociale wijkteams in Arnhem verwijst naar dit document.

De PCI wordt ook structureel uitgenodigd bij de bijeenkomsten van de werkgroep 'Verzet tegen Armoede'.

De werkgroep Veluwezoom is betrokken bij het diaconaal netwerk Armoedebestrijding gemeente Rheden en Rozendaal (DIANA). Daarbinnen wordt goed en graag samengewerkt met oecumenische partners. DIANA volgt de ontwikkelingen in de gemeente Rozendaal en Rheden en probeert er op in te spelen als gezamenlijke diaconale organisaties.

7-Financiën

De financiële situatie van de PCI is stabiel. De organisatie slaagt er in een goede balans te handhaven tussen uitgaven en inkomen. Dat is met dank aan mensen die incidenteel of regelmatig met een gift bijdragen en aan de opbrengst van geregelde collectes in de RK kerken van Arnhem, Velp, Dieren en Velp. In 2024 zagen we dat het aantal mensen dat de PCI structureel ondersteunt met periodieke (relatief grote) giften voorzichtig toeneemt.

Staat van baten en lasten:

	2024	2023	2022	2021	2020
BATEN					
Opbrengst effecten / coupons/dividend	12.243,08	11.584,19	12285	12961	12011
Bankrenten	521,00	106,64	0	0	0
Giften	9.822,00	6.724,84	3021	11566	6966
Collectes	8.378,64	7.145,22	8910	4013	3686
Totaal baten	30.964,72	25.570,89	24216	28540	22663
LASTEN					

Hulpverlening					
Individuele hulp	5.684,43	7.212,07	7623	8750	7663
Projecten	6.677,85	6.758,95	5813	4666	5775
Totaal hulpverlening	12.362,28	13.971,02	13436	13416	13438
Bestuurskosten					
Bankkosten	290,04	281,75	197	137	134
Representatie/bijscholing.	949,50	954,24	884	1070	1060
Administratie	335,93	307,97	392	245	283
Decl. werkgroepen	14,38	24,20	0	0	0
Totaal bestuurskosten	1589,75	1568,16	1473	1451	1477
Bijdrage					
Bijdrage DKCI	245,33	285,91	213	195	610
Totaal lasten	14.197,36	15.825,09	15124	15062	15525
Saldo.	16.767,36	9.745,80	9092	13478	7138

8-Tot slot

Het bestuur van de PCI is dank en waardering verschuldigd aan de leden van de werkgroepen en de coördinatoren, voor het vele werk dat zij verrichten.

Eveneens past dank aan degenen die het werk van de PCI financieel mogelijk maken door hun giften, aan de vrijwillige leden van de kascommissie, Dick Mol en Hans 't Hoen. Johan Hermans danken we voor hulp bij het samenstellen van de jaarbalans en overige ondersteuning van de penningmeester. Björn Ramakers heeft geholpen bij het opstellen van de begroting van 2025.

Mei 2025, Bestuur PCI.